herpy

DRZEWOŁAZY

Andean Poison Frog

Andinobates opisthomelas

Andinobates opisthomelas to mały, aktywny w dzień drzewołaz o długości 15-20 mm z kolumbijskich Andów, gdzie żyje w ściółce wilgotnych lasów górskich w departamentach Antioquia i Caldas. Gatunek jest w naturze narażony na wyginięcie, a wiedza o jego utrzymaniu jest niemal żadna.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Ranitomeya opisthomelas; Dendrobates opisthomelas; Minyobates opisthomelas*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**15-20 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las górski**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 50 × 60 cm** D × S × W dla 5 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**22-25 °C**
Temperatura w nocy	**18-21 °C**
Wilgotność	**80-100%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**1-2**
Czas do wyklucia	**16-24 dni**
Okres larwalny	**108-112 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Narażony (VU)**

O gatunku

Andinobates opisthomelas to mały, aktywny w dzień drzewołaz. Samce mierzą 15-19 mm, a samice 15-20 mm od pyska do kloaki. Gatunek został opisany w 1899 roku przez George'a Alberta Boulengera jako *Dendrobates opisthomelas*, a następnie był zaliczany do rodzajów *Minyobates* i *Ranitomeya*, zanim trafił do rodzaju *Andinobates*.

Skóra zawiera truciznę, którą drzewołazy w naturze pobierają ze swoich ofiar. Zwierzęta wychowane na owadach karmowych z hodowli nie są toksyczne. Siła trucizny u tego gatunku nie została zbadana, dlatego po pracach w terrarium umyj ręce.

Występowanie i środowisko

Andinobates opisthomelas występuje wyłącznie w Kolumbii, w północnej części Kordyliery Zachodniej i Środkowej, w departamentach Antioquia i Caldas. Stanowiska leżą na wysokości od około 530 do 2.200 m n.p.m.

Gatunek jest narażony na wyginięcie, ponieważ las jest wycinany i wypalany pod rolnictwo, hodowlę bydła i pozyskiwanie drewna, a opryski pól mogą zabijać żaby. Wiele zwierząt jest też nielegalnie odławianych na potrzeby handlu. Zasięg obejmuje kilka chronionych obszarów leśnych.

> **Naturalny zasięg:** Kolumbia.

ŚRODOWISKO

Andinobates opisthomelas żyje na ziemi w wilgotnym lesie górskim, w ściółce i u podstawy drzew. Radzi sobie w wielu typach lasu, od lasu pierwotnego po fragmenty lasu i niektóre obszary przekształcone. Kijanki rozwijają się w wodzie zbierającej się w bromeliach. Klimat lasu górskiego jest chłodny i wilgotny, z mgłą i deszczem przez większą część roku.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Andinobates opisthomelas* jest niemal żadna, a gatunek raczej nie jest hodowany. Zalecenia opierają się na siedlisku, czyli chłodnym i wilgotnym lesie górskim ze ściółką i bromeliami, oraz na bliskich krewnych. Dane dotyczące terrarium, temperatury, jaj, czasu do wyklucia i rozwoju kijanek zaczerpnięto od *Andinobates bombetes*, który żyje w sąsiednich górach i był rozmnażany w niewoli, a długość życia od lepiej poznanych małych drzewołazów *Ranitomeya reticulata* i *Ranitomeya variabilis*.

Terrarium o wymiarach 45 × 50 × 60 cm wystarczy dla grupy do pięciu zwierząt. Urządź je z warstwą drenażową z keramzytu, podłożem z włókna kokosowego i ziemi leśnej oraz grubą warstwą suchych liści, utrzymywaną w wilgoci. Tylną i boczne ściany wyłóż korkiem lub płytą kokosową i gęsto obsadź pnączami, mchem i bromeliami, które zbierają wodę dla kijanek. Na ziemi połóż korę i płaskie, wilgotne kryjówki. Wentylacja jest konieczna, bo stojące powietrze sprzyja grzybom.

TEMPERATURA

Temperatura w dzień powinna wynosić 22-25 °C, a w nocy może spadać do 18-21 °C, jak w lesie górskim. Utrzymuj temperaturę poniżej 27 °C. Ustaw terrarium poza bezpośrednim słońcem, używaj oświetlenia, które nie grzeje, i zapewnij dobrą wentylację; w upalne letnie dni pomaga wentylator w pomieszczeniu. Dogrzewanie w ogrzewanym mieszkaniu rzadko jest potrzebne. Gatunek nie ma okresu spoczynku zimowego.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 80-100 % i nigdy nie spadać poniżej 70 %. Zraszaj dwa razy dziennie, rano i po południu, albo używaj zamgławiacza lub systemu deszczowego z wodą z odwróconej osmozy lub deszczówką. Nadmiar wody musi odpływać przez warstwę drenażową, tak aby podłoże było wilgotne, ale nigdy zalane. Powierzchnia może lekko przeschnąć między zraszaniami, a liście powinny być mokre, żeby żaby mogły pić krople. Gdy powietrze jest zbyt suche, żaby się chowają, a ich skóra matowieje.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

WODA I JAKOŚĆ WODY

Miska z wodą nie jest potrzebna; żaby piją krople z roślin i wodę ze zraszania. Dla kijanek używa się bromelii z wodą w kątach liści albo małych plastikowych kubeczków z 2-3 cm wody. Używaj wody z odwróconej osmozy, deszczówki lub odchlorowanej wody z kranu i wymieniaj wodę w kubeczkach, gdy zmętnieje. Unikaj mydła, środków czyszczących i wody z chlorem, bo płazy wchłaniają substancje przez skórę.

OŚWIETLENIE I UVB

Światło służy przede wszystkim roślinom: oświetlenie roślinne przez 10-12 godzin dziennie zapewnia rytm dobowy i wzrost roślin. UVB raczej nie jest konieczne, ale słabe źródło UVB (strefa 1) nad częścią terrarium nie zaszkodzi, jeśli pod roślinami jest cień. Oświetlenie nie może grzać, bo ciepło z lamp jest najczęstszą przyczyną zbyt wysokich temperatur.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Pokarm stanowią małe stawonogi: skoczogonki, małe muszki owocowe (*Drosophila melanogaster*) i małe równonogi. Świeżo przeobrażone młode jedzą tylko skoczogonki. Karm codziennie lub co drugi dzień taką ilością, jaką żaby zjedzą w ciągu godziny, i 2-3 razy w tygodniu lekko oprószaj owady wapniem i witaminami. Prowadź własne hodowle skoczogonków i muszek owocowych, żeby zawsze mieć pokarm.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Andinobates opisthomelas jest aktywny w dzień i żyje na ziemi, więc trzyma się nisko w terrarium, w ściółce i przy bromeliach. U *Andinobates bombetes* grupa z przewagą samic nad samcami daje najwięcej jaj; to dobry punkt wyjścia także tutaj. Żaby są płochliwe, a liczne kryjówki dają im poczucie bezpieczeństwa i dzięki temu częściej się pokazują. Nie należy brać ich do ręki, bo ich skóra jest delikatna; podczas sprzątania przenosi się je małym kubeczkiem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Różnice płciowe i wiek osiągania dojrzałości płciowej nie zostały u tego gatunku udokumentowane. Samice dorastają do nieco większych rozmiarów niż samce, a u bliskich krewnych samca rozpoznaje się po nawoływaniu.

GODY I KOPULACJA

Gody nie zostały u tego gatunku opisane. U *Andinobates bombetes* samiec nawołuje i wybiera miejsce złożenia jaj. Co wyzwala gody i jak często samica składa jaja, nie zostało udokumentowane.

JAJA I KIJANKI

Samica składa po 1-2 jaja w ściółce, a po wykluciu samiec przenosi kijanki na grzbiecie do wody, np. do bromelii. Kijanki można odchowywać pojedynczo w kubeczkach z 2-3 cm wody w temperaturze pokojowej i karmić bardzo małymi ilościami pokarmu dla ryb w płatkach, żeby woda nie mętniała.

METAMORFOZA

Kijanki wykluwają się z jaj po 16-24 dniach, a metamorfoza następuje po 108-112 dniach. Gdy pojawią się przednie kończyny, obniża się poziom wody najwyżej do wysokości kijanki i układa brzeg z kory lub liści, żeby mała żabka mogła łatwo wyjść na ląd.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode są bardzo małe i przez pierwsze dwa tygodnie jedzą tylko skoczogonki, potem także najmniejsze muszki owocowe. Trzymaj je w małym, wilgotnym pojemniku z wilgotnym ręcznikiem papierowym, korą i wilgotną kryjówką, a pokarm oprószaj wapniem i witaminami.

Zdrowie i częste błędy

Typowe błędy w utrzymaniu małych drzewołazów z chłodnego klimatu:

- Temperatura powyżej 27 °C powoduje stres i brak apetytu, a w najgorszym razie może zabić żaby.
- Zbyt suche lub stojące powietrze prowadzi do matowej skóry, infekcji grzybiczych i utraty masy ciała.
- Pokarm bez wapnia i witamin powoduje osłabienie kości, zwłaszcza u samic składających jaja.
- Pasożyty wewnętrzne są częste u zwierząt odłowionych z natury; weterynarz znający się na płazach może zbadać próbkę kału.

Zdrowa żaba ma gładką, barwną skórę i zaokrąglony brzuch. Chore zwierzęta izoluje się w wilgotnym pojemniku i szybko kontaktuje z weterynarzem znającym się na płazach.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/drzolazy/andinobates-opisthomelas